

EXPUNERE DE MOTIVE

Legea nr.136/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic, a fost adoptată în procedură de urgență, ce a presupus dezbateri și vot aproape continuu, timp de 11 zile, în comisiile permanente de specialitate ale Camerei Deputaților și Senatului, precum și în plenul acestora.

Principală preocupare în cadrul dezbaterilor parlamentare a fost de a găsi un echilibru just între nevoia autorităților publice competente de a dispune de instrumente normative care să permită intervenții eficiente pentru protecția sănătății populației în cazul apariției unor factori de risc, generați de agenți înalt patogeni și nevoia de a proteja drepturile fundamentale ale cetățenilor.

După intrarea în vigoare a Legii nr. 136/2020, în practica unor tribunale și curți de apel au apărut unele opinii și poziții divergente privind modalitățile de exercitare a dreptului persoanelor care se consideră vătămate într-un drept sau interes legitim printr-un act administrativ individual emis în aplicarea prevederilor legii respective, de a se adresa instanțelor judecătorești. Opiniile și pozițiile divergente se referă la unele dispoziții legale cuprinse în Legea nr.136/2020, a căror interpretare diferită este de natură să genereze o practică judiciară neunitară.

Interpretarea diferită a legii riscă să conducă la creșterea semnificativă a duratei de soluționare a unor acțiuni judiciare care, prin esența lor, au fost gândite să se desfășoare în cele mai scurte termene posibile.

Aceste aspecte de practică neunitară pot fi soluționate și prin mecanisme ale sistemului judiciar, existente deja în legislația în vigoare, însă doar într-un timp îndelungat și poate nu neapărat în concordanță cu intenția legiuitorului.

Ca urmare, semnatarii prezentei inițiative legislative își propun să modifice unele prevederi ale Legii nr.136/2020 pentru a clarifica următoarele aspecte:

1. Termenul de contestare a deciziilor emise potrivit art.8 alin. (3) din Legea nr. 136/2020, în cadrul procedurii stabilite prin art. 16 din aceeași lege, este necesar să fie stabilit la cel mult 24 de ore. Stabilirea unui termen scurt, de cel mult 24 de ore, pentru introducerea unei acțiuni judiciare este justificată de faptul că izolarea persoanelor conform art.8 alin.(3) din lege nu poate depăși 48 de ore. Modificarea operată va permite creșterea eficacității mecanismului de contestare a actului administrativ individual, astfel încât soluționarea acestuia să se poată realiza de către instanța de judecată în interiorul celor 48 de ore pentru care se poate dispune măsura prevăzută la art. 8 alin. (3).

Soluția legislativă a termenului de cel mult 24 de ore se regăsește și la art.17 alin.(1) din lege, pentru măsurile ulterioare expirării celor 48 de ore, realizându-se astfel consecvența legală în ceea ce privește acest aspect.

2. O problemă care deja a generat practică judiciară neunitară la nivel de tribunale și curți de apel pune în discuție competența materială procesuală de judecată a căii de atac a apelului formulat împotriva sentinței prin care judecătoria soluționează, în primă instanță, potrivit art. 17 din Legea nr. 136/2020, acțiunea în anularea deciziei cu caracter individual de carantină a persoanei respective, precum și acțiunea în anularea deciziei cu caracter individual de prelungire a izolării.

Această chestiune juridică a generat deja conflicte negative de competență între secțiile civile și secțiile de contencios administrativ și fiscal din cadrul tribunalelor, conflicte în cadrul cărora curțile de apel au stabilit, neunitar, competența materială procesuală în soluționarea apelului.

Intenția legiuitorului în cazul procedurilor prevăzute la art. 17 din Legea 136/2020 a fost de a oferi un larg acces la justiție tuturor persoanelor afectate de aceste măsuri, atât în primă instanță – motiv pentru care a fost stabilită judecătoria ca instanță competentă -, cât și în calea de atac – motiv pentru care s-a stabilit că apelul, care este devolutiv și, deci, permite reanalizarea cauzei sub toate aspectele ei, nu doar pentru motive de nelegalitate, este calea de atac de urmat.

Calea de atac a apelului este cea de drept comun în cadrul Codului de procedură civilă și se analizează, cu caracter general, de secțiile civile ale instanțelor de control judiciar.

În acest context trebuie precizat că, atât în primă instanță, cât și în apel, instanța competentă este cea civilă, această soluție fiind în concordanță cu practica legislativă în materii speciale care presupun urgența – cum este, de exemplu, materia electorală -, cât și cu necesitatea asigurării unei protecții efective a drepturilor fundamentale.

Ca urmare, se impune modificarea alineatului (8) al art. 17, în sensul că apelul urmează să se soluționeze de către secțiile civile ale tribunalelor. Această soluție legislativă se întemeiază pe faptul că judecătoria, prin secția civilă, judecă în fond contestațiile la art. 7 și 8 alin. (4) din lege. Stabilirea competenței de soluționare în favoarea **secției civile a tribunalului** prezintă avantajul de a clarifica instanța competentă pentru soluționarea apelului.

3. Un ultim aspect care necesită clarificare, privește instanța competentă să soluționeze recursurile în cauzele privind actele administrative normative, prin procedura stabilită la art. 15 din lege. Astfel, potrivit alineatului (6) al art. 15 din Legea 136/2020, instanța competentă să soluționeze acțiunea în anulare formulată împotriva actelor administrative este curtea de apel – secția de contencios

administrativ și fiscal în a cărei rază teritorială se află sediul autorității emitente.

De asemenea, alineatul (10) al aceluiași articol stabilește că acțiunea în anulare este soluționată de un complet de 3 judecatori.

Alineatele (18) și (19) ale art.15 din lege arată ca hotărârea primei instanțe se atacă cu recurs, care se soluționează de ICCJ în complet de 5 judecatori.

Compunerea specială a celor două tipuri de complete a fost stabilită având în vedere importanța și implicațiile unor acte emise în situații de risc epidemiologic ce pot viza un număr mare de oameni sau chiar întreaga populație a țării, cu implicații majore asupra exercitării drepturilor fundamentale ale omului.

Potrivit Secțiunii I și II din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, în cadrul instanței supreme funcționează 4 secții: Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, precum și completurile de 5 judecatori. Completurile de 5 judecatori judecă, potrivit art. 24 din Legea 304/2004, cu preponderență în materie penală și disciplinară.

În cadrul fiecărei secții pot funcționa completuri în compunerea stabilită în mod special de lege, deci și completuri de recurs de 5 judecatori.

Pentru a nu exista niciun dubiu cu privire la categoria de completuri de 5 judecatori care soluționează recursurile prevăzute la art. 15 alin.(9) din Legea 136/2020 este necesar a se explicita că intenția legiuitorului a avut în vedere completuri de 5 judecatori constituite în cadrul Secției de contencios administrativ și fiscal din cadrul ICCJ, și nu completurile speciale de 5 judecatori prevăzute la art. 24 din Legea 304/2004.

De altfel, acest lucru reiese din chiar redactarea textului art. 15 alin.(9), în sensul că recursurile se soluționează de ICCJ – deci în considerarea competenței sale ordinare, în spetă de contencios administrativ și fiscal -, în complet de 5 judecatori.

Dacă s-ar fi avut în vedere completurile de 5 judecatori prevăzute la art. 24 din Legea 304/2004, textul ar fi prevăzut ca recursurile se soluționează de completurile de 5 judecatori ale ICCJ.

Față de cele mai sus arătate, a fost întocmită alăturata propunere legislativă pentru modificarea Legii nr.136/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic.

Initiatori:

1) CARACULU ROBERT

PSD

2) Fenechi Călin Dinel

PMI

George Edward Dîrca

USR

4) CSEKE ATTILA

UHR